

Exp. enl. lista A 1980-03-05

Till trafikförsäkringsbolagen

Fråga om väsentligt ändrade medicinska förhållanden kan anses ha inträtt

Ärendet behandlat vid nämndens sammanträde 18 februari 1980.

I sitt yttrande i ärendet 18 februari 1980 anförde nämnden (Öhman, Kjellgren, Nyström och Hörlin) följande.

"N.N., född 29.8.1921, ådrog sig vid trafikolycka 8 mars 1970 bl.a. ett brott på nedre delen av höger lårben. Invaliditeten bedömdes ursprungligen till 33 1/3 % definitivt. Utifrån denna invaliditetsgrad avgav nämnden 15 mars 1972 yttrande i ärendet. Enligt yttrandet fick N.N. anses vara berättigad att från trafikförsäkringen erhålla en livsvarig livränta jämte ersättning för sveda och värk samt lyte och men.

I anledning av yttrandet tillskrev bolaget N.N.:s ombud och erbjöd en slutuppgörelse i enlighet med nämndens förslag. I brev till bolaget 5 april 1972 meddelade ombudet att N.N. godtog den föreslagna ersättningen. Brevet avslutas med följande tillägg: "N.N. önskar dock bli förbehållen rätten att framdeles i mån av befogenhet göra ytterligare anspråk på ersättning." I och med detta brev upphörde skriftväxlingen mellan parterna och ärendet slutreglerades.

Till följd av trafikskadan tillerkändes N.N., förutom ersättning från trafikförsäkringen, även yrkesskadelivränta från Riksförsäkringsverket. I juni 1978 var denna livränta föremål för omprövning. Riksförsäkringsverket bedömde då invaliditeten till 40 %. Med anledning härav vände sig N.N. genom sitt ombud till bolaget och begärde omprövning av ersättningen från trafikförsäkringen. Sedan bolaget avböjt denna begäran införskaffades ytterligare medicinsk utredning.

Utredningen underställdes bolagets förtroendeläkare för yttrande över Riksförsäkringsverkets invaliditetsbedömning. Förtroendeläkaren förklarade då att även han ansåg att invaliditeten borde bedömas till 40 %.

Därefter framställde ombudet ånyo N.N.:s begäran om omprövning av ersättningen från trafikförsäkringen och yrkade förhöjning av livräntan på grund av ökade merkostnader för hemhjälp och resor. Vidare yrkades ytterligare ersättning för lyte och men. Ombudet framhöll samtidigt att N.N.:s ökade besvär var något större än vad enbart förhöjningen av invaliditetsgraden gav uttryck för.

Bolaget vidhöll sin tidigare inställning och avböjde N.N.:s begäran. Till stöd för denna inställning åberopade bolaget att N.N. saknade rätt att få skaderegleringen omprövad. Vidare menade bolaget att ej heller i övrigt var omständigheterna sådana att en omprövning var motiverad.

Efter fortsatta överläggningar enades parterna att begära nämndens yttrande ifråga om rätten till ytterligare ersättning.

Ifrågavarande trafikolycka inträffade som ovan anmärkts i mars 1970. När det gäller skadefall från tiden före 1 januari 1976 torde de skadelidande - oberoende av eventuella förbehåll - ha rätt att få ersättningsfrågorna omprövade vid väsentligt ändrade medicinska förhållanden. Nämnden vill i detta sammanhang hänvisa till sitt cirkulärreferat nr 24/1979. Vad ombudet tillagt i sitt brev av den 5 april 1972 till bolaget kan rimligen inte tolkas som en begäran om ett förbehåll som går utöver gällande rätt. Detta tillägg i ombudets brev är därför utan betydelse för nämndens ställningstagande. Vad nämnden således har att bedöma är om väsentligt ändrade medicinska förhållanden kan anses föreligga.

Vid föregående nämndsprövning förelåg följande medicinska utredning. Journalanteckningar beträffande N.N. förda vid Jönköpings läns centrallasarett under åren 1964-1971, journalblad upprättade vid Nyköpings lasarett, där N.N. vårdades första tiden efter olyckan, samt intyg utfärdade 1 oktober 1971 och 9 december 1971 av överläkaren Åke Jakobsson vid Jönköpings läns centrallasarett.

Av Jakobssons intyg 1 oktober 1971 kan bl.a. utläsas: "N.N. besväras framför allt av betydligt nedsatt rörlighet i höger knäled. Hon måste för närvarande ha hjälp med all städning framför allt beroende på att hon inte kan nå ner till golvet. Hon kan utföra lättare städning själv. Hon använder alltid käpp utomhus. Hon kan gå en halv- tre fjärdedels timme i ett sträck, men går inte gärna ut på stan utan följeslagare. Hon kan inhandla småsaker, men kan inte bära större tyngder. Inköp för hushållet kan hon göra i affär i samma hus. Måste ha hjälp när hon behöver nå upp till en hög hylla och vågar inte gå upp i en trappstege.... Omdöme: Huvudsakligast besvär för närvarande betydligt nedsatt rörlighet i knäleden samt dålig kraft och osäkerhet vid gång. Med hänsyn till risken för arthros kan tillståndet försämrats".

Jakobssons intyg 9 december 1971 överensstämmer i allt väsentligt med hans intyg 1 oktober samma år.

Nyttillkommen medicinsk utredning i ärendet är tre av överläkaren Per Rickardson, vid Jönköpings läns centrallasarett, avgivna intyg, daterade 11 december 1974, 5 april 1978 och 14 september 1978.

Richardsons intyg 11 december 1974 avslutas med följande sammanfattning: "Patienten har som resttillstånd efter olyckan.....en betydande nedsatt funktion i höger knä och såväl kliniska som röntgenologiska tecken på en arthros som måste anses utlöst av olycksfallet. En gradvis fortskridande försämring är att vänta närmaste åren".

I sitt intyg 5 april 1978 uttalar Richardson bl.a. följande: "Patienten uppger nu att tillståndet är så gott som oförändrat fränsett att hon tycker att benet känns kortare och något stelare än tidigare. I övrigt klarar hon som tidigare de lätta hushållsarbetet inne och sin egen skötsel men måste ha hjälp med allting annat. Kan också gå ut och promenera kortare stycken, sköta inköp och sådant men får helt avhålla sig från att vandra i terräng och på ojämnt underlag. Hon besväras av mycket kramper i muskulaturen i det skadade benet mest vaden och även värk framför allt efter ansträngning. Kramperna kommer också på natten.... Sammanfattning: Patienten har efter olycksfallet 1970 ett resttillstånd med dålig rörlighet i höger knäled vilket ytterligare försämrats något sedan föregående undersökning 1974. En sakta tilltagande arthros är på gång och ytterligare för-

sämring att vänta. Möjligen får hon i framtiden tänka sig en korri-
gerande operation en variserande osteotomi till exempel eller kanske
rent av en plastik i knäleden".

Som ovan konstaterats har nämnden att yttra sig över frågan om vä-
sentligt ändrade medicinska förhållanden kan anses föreligga.

N.N. har otvivelaktigt drabbats av en medicinsk försämring. Den för-
sämring som en förhöjning av invaliditetsgraden från 33 1/3 % till
40 % ger uttryck för kan emellertid inte i och för sig anses inne-
bära att de medicinska förhållandena undergått en förändring som är
väsentlig. Bedömningen måste därför även bli beroende av en jäm-
förelse mellan vad som framkom beträffande N.N.:s skadebesvär vid
den föregående prövningen och vad numerå uttalas angående dessa be-
svär. Ej heller kan sådan jämförelse - grundad på läkarutlåtanden,
journaler och övrigt utredningsmaterial - anses ge vid handen att de
medicinska förhållandena ändrats väsentligt. Rättsliga förutsätt-
ningar saknas därför att nu ompröva ärendet. Den tidigare skade-
regleringen bör således stå fast".

Stockholm 18 februari 1980

Carl-Axel Tidblom